

ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИ СООПШТЕНИЈА

EXPERIMENTAL NEWS RELEASES

Статистика за меѓународна трговија со услуги Размена на услуги со странство, јануари – декември 2022 година - експериментални податоци -

Според **експерименталните податоци** на Државниот завод за статистика, во периодот јануари – декември 2022 година, кај размената на услуги на Република Северна Македонија со странство е остварен суфицит од 680 489 илјади евра. Во истиот период, извозот на услуги од Република Северна Македонија изнесува 1 602 960 илјади евра, додека вредноста на увезените услуги изнесува 922 472 илјади евра.

Трговската размена по групи на услуги покажува дека учеството на транспортните услуги е најголемо и во извозот (29.9 %) и во увозот (31.1 %).

Во периодот јануари – декември 2022 година, Северна Македонија најмногу тргувала со услуги со земјите членки на Европската Унија, и тоа во извозот во вредност од 878 059 илјади евра (54.8 %) и во увозот од 466 660 илјади евра (50.6 %).

International Trade in Services Statistics International trade in services, January-December 2022 - experimental data -

According to the **experimental data** of the State Statistical Office, in the period January - December 2022, in the international trade in services of the Republic of North Macedonia a surplus of 680 489 thousand euros was achieved. In the same period, the export of services from the Republic of North Macedonia was 1 602 960 thousand euros, while the value of imported services was 922 472 thousand euros.

Trade by groups of services shows that transport services had the largest share both in exports (29.9%) and in imports (31.1%).

In the period January - December 2022, North Macedonia mostly traded services with the member states of the European Union, with exports worth 878 059 thousand euros (54.8%) and imports of 466 660 thousand euros (50.6%).

T-01: Размена на услуги на Република Северна Македонија со странство

T-01: International trade in services of the Republic of North Macedonia I-XII 2022

илјади евра / thousand euros

Извоз на услуги Export of services	Увоз на услуги Import of services	Покриеност на увозот со извоз на услуги Coverage of import by export of services	Трговски биланс на услугите Trade balance of services
1 602 960	922 472	173.8%	680 489

Забелешка: Податоците се однесуваат на експерименталните податоци пресметани од пилот-истражувањето.

Note: The data refer to the experimental data calculated from the pilot survey.

Издавач: Државен завод за статистика
Скопје, „Даме Груев“ 4, Факс: 02 3111 336
Подготвила: Татјана Митевска
Publisher: State Statistical Office
Skopje, Dame Gruev 4, Fax: +389 2 3111 336
Prepared by: Tatjana Mitevaska

Кориснички барања
Телефон: 02 3295 741
Ел.пошта: info@stat.gov.mk
User requests
Tel: +389 2 3295 741
E-mail: info@stat.gov.mk

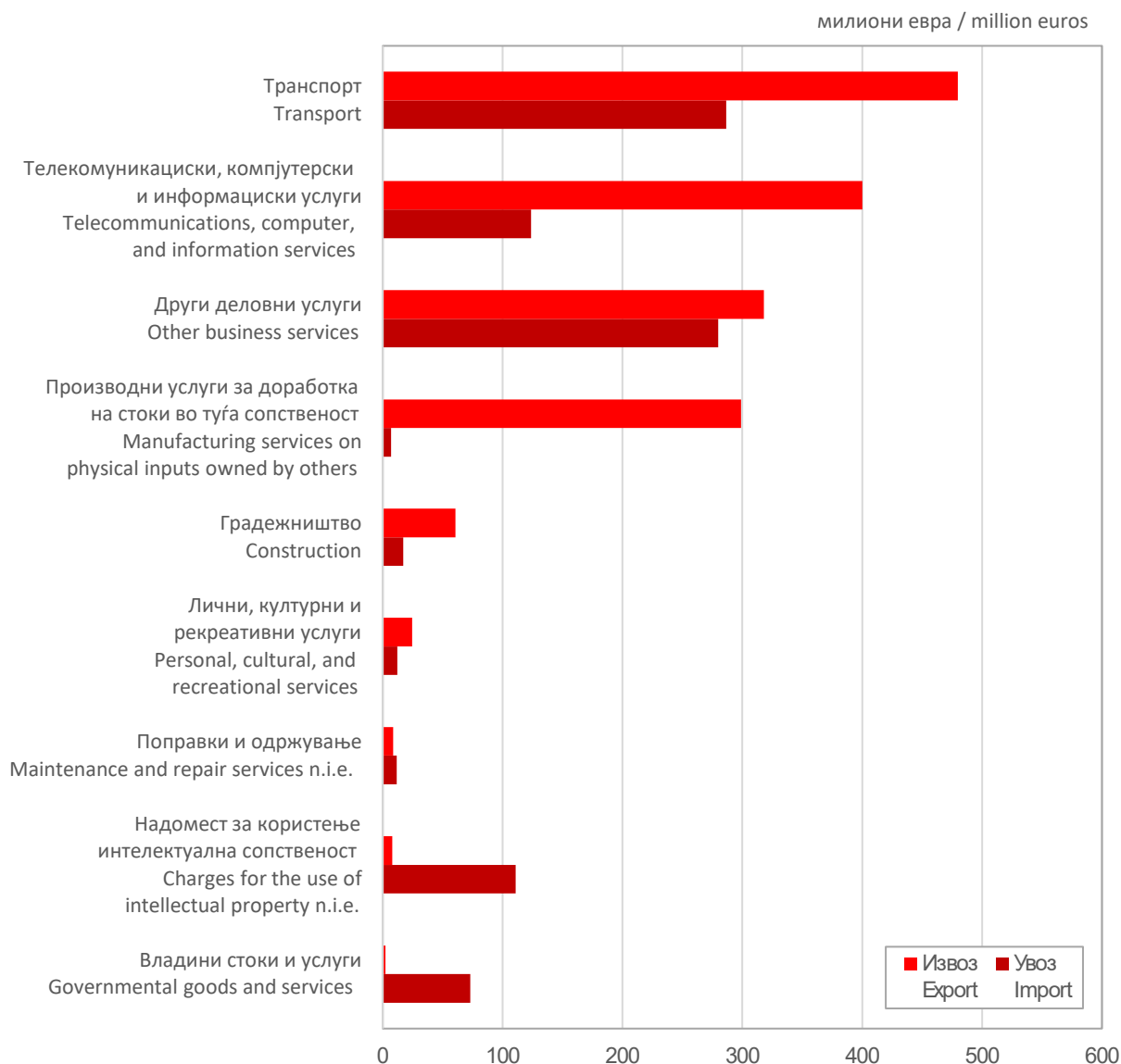
Прашања и информации
Телефон: 02 3295 666
Ел.пошта: press@stat.gov.mk
Enquiries and information
Tel: +389 2 3295 666
E-mail: press@stat.gov.mk

ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИ СООПШТЕНИЈА

EXPERIMENTAL NEWS RELEASES

Г-01: Размена на услуги според групите на ЕБОПС 2010¹⁾
G-01: International trade in services by EBOPS 2010 groups¹⁾
I – XII 2022

¹⁾Проширена класификација на услугите на билансот на плаќање, 2010

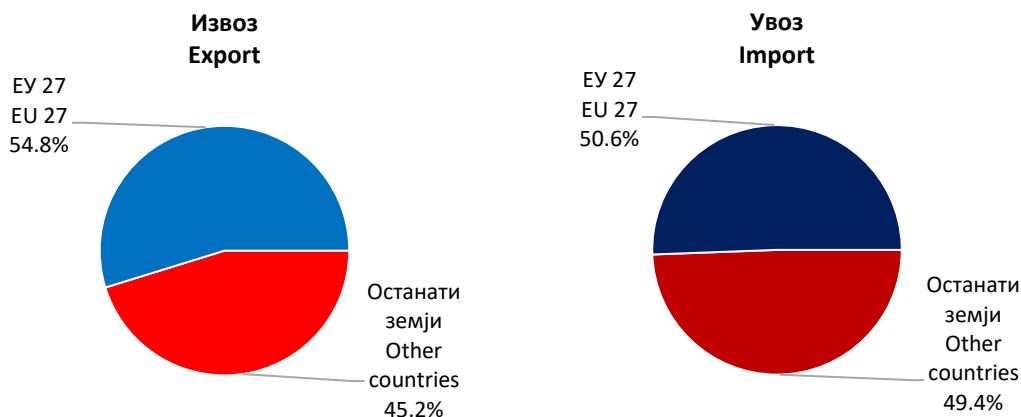
¹⁾ Extended Balance of Payments Services Classification, 2010

ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИ СООПШТЕНИЈА

EXPERIMENTAL NEWS RELEASES

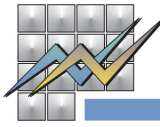
Г-02: Размена на услуги со земјите членки на ЕУ и со останатите земји
G-02: International trade in services with EU Member States and other countries
I – XII 2022

Т-02: Размена на услуги според групите на ЕБОПС 2010 и со земјите членки на ЕУ
T-02: International trade in services by EBOPS 2010 groups and with EU Member States
I-XII 2022

илјади евра / thousand euros

Вкупно	Извоз на услуги Export of services		Увоз на услуги Import of services		Трговски биланс на услуги Trade balance of services		Total
	вкупно total	од тоа за ЕУ 27 of which for EU 27	вкупно total	од тоа за ЕУ 27 of which for EU 27	вкупно total	од тоа за ЕУ 27 of which for EU 27	
	1 602 960	878 059	922 472	466 660	680 489	411 399	
Производни услуги за доработка на стоки во туѓа сопственост	298 990	219 995	6 967	5 799	292 023	214 196	Manufacturing services on physical inputs owned by others
Поправки и одржување	8 686	6 326	11 818	8 195	- 3 132	- 1 869	Maintenance and repair services n.i.e.
Транспорт	479 739	262 657	286 480	171 370	193 260	91 287	Transport
Градежништво	60 687	10 215	17 071	10 567	43 617	-352	Construction
Надомест за користење интелектуална сопственост	8 036	3 598	110 817	11 825	- 102 781	- 8 228	Charges for the use of intellectual property n.i.e.
Телекомуникациски, компјутерски и информациски услуги	400 228	176 563	123 683	76 381	276 545	100 183	Telecommunications, computer, and information services
Други деловни услуги	317 866	191 168	279 963	152 508	37 902	38 660	Other business services
Лични, културни и рекреативни услуги	24 595	5 354	12 242	4 361	12 353	992	Personal, cultural, and recreational services
Владини стоки и услуги	2 341	1 490	73 045	25 448	- 70 704	- 23 958	Governmental goods and services
Нераспределено	1 793	693	386	206	1 407	487	Unallocated

ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИ СООПШТЕНИЈА

EXPERIMENTAL NEWS RELEASES

Методолошки објаснувања

Целта на ова пилот-истражување е да се воспостави Систем за производство на статистика за надворешната трговија со услуги.

Статистиката за надворешна трговија со услуги претставува основен извор на информации за билансот на плаќања и националните сметки и е важна основа за донесување деловни одлуки во јавниот и приватниот сектор.

Република Северна Македонија редовно доставува податоци за увозот и извозот на услуги до Евростат, во ограничен опсег, во однос на препораките и барањата. Тековно, податоците за меѓународната трговија со услуги ги пресметува и ги објавува Народната банка на Република Северна Македонија, како дел од податоците на Платниот биланс, без поделба на податоците по земји.

Во согласност со препораките и барањата на Евростат, Државниот завод за статистика спроведе три годишни пилот-истражувања за надворешна трговија со услуги на деловните субјекти во 2021, 2022 и 2023 година со цел да започне воспоставувањето национален систем за производство на овие податоци.

Пилот-истражувањето ги опфаќа осигурителните и финансиските услуги и работи на посредување - стоки само за потребите на Билансот на плаќање и националните сметки, но тие **не се вклучени** во ова соопштение.

Пилот-истражувањето **не ги опфаќа** услугите за патувања и финансиските интермедијарни услуги мерени индиректно (ФИСИМ).

Меѓународна трговија на услуги се сите трансакции на услуги помеѓу резиденти и нерезиденти (исклучувајќи трговија со стоки, трансакции на услуги со филијали лоцирани во Република Северна Македонија, доход од капитални вложувања).

Резидент е физичко лице со постојано место на живеење или правно лице со седиште во Република Северна Македонија (согласно со дефиницијата од Законот за девизното работење, „Службен весник на Република Македонија“ број 34/01, во смисла на подоцнежните измени).

Нерезидент е физичко лице со постојан престој или правно лице со седиште надвор од територијата на Република Северна Македонија според Законот за странците („Службен весник на Република Македонија“ број 97/18, во смисла на подоцнежните измени) и Законот за девизното работење („Службен весник на Република Македонија“ број 34/01, во смисла на подоцнежните измени), не решава дали е регистриран за ДДВ во Република Северна Македонија и со тоа има македонски ДДВ-број. За нерезиденти се сметаат исто така работилниците или филијалите на македонските фирми што имаат седиште, центар на интерес и обврска да плаќаат даноци во странство, да водат посебно сметководство и да составуваат финансиски извештаи одделно.

Извештајна единица е правно лице што е должно да обезбеди потребни податоци за увоз и извоз на услуги со образецот НТ.УСЛ.21.

Увоз на услуги – Добивање услуга од нерезидент. Увоз на услуга е активност обезбедена од странска компанија со седиште надвор од Република Северна Македонија на македонски резидент без оглед на тоа каде била дадена оваа услуга.

Извоз на услуги – Обезбедување услуги на нерезиденти од страна на резидент.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИ СООПШТЕНИЈА

EXPERIMENTAL NEWS RELEASES

Големината на примерокот на истражувањето во 2023 година, со референтен период за 2022 година, беше 5228 деловни субјекти, а стапката на одговор од деловните субјекти за 2022 година е **58.3 %¹⁾**. Бидејќи дел од поважните деловни субјекти не доставија одговор на прашалникот, Државниот завод за статистика го користеше методот на импутација (со податоци од Платниот биланс) за поважните единици што недостасуваа (135 деловни субјекти, со вредност на извозот 282 690 667 евра (29.42 % од вкупниот извоз од истражувањето) и на увозот 232 217 316 евра (14.4 % од вкупниот увоз)).

Државниот завод за статистика, во интерес на корисниците, за прв пат објавува **експериментални податоци**. Поконкретно, во соопштениево се презентирани дел од обработените податоци од пилот-истражувањето, чија релевантност е потврдена преку анализа и споредба со податоците од Платниот биланс.

Народната банка на Република Северна Македонија и Заводот за статистика на Република Чешка се учесници во сите фази од пилот-истражувањето и се надеваме дека иако се експериментални и во помал обем, податоците ќе бидат од голема полза и ќе предизвикаат голем интерес кај нашите корисници.

Methodological explanations

The purpose of this pilot survey is to establish a System for the production of statistics on international trade in services.

International Trade in Services Statistics (ITSS) represent an essential source of information for Balance of Payments and National Accounts and are an important basis for decision making in the public and private sectors.

The Republic of North Macedonia has been regularly transmitting data on import and export of services to Eurostat within a very limited scope, in accordance with the recommendations and requirements. Currently, the data on international trade in services are calculated and published by the National Bank of the Republic of North Macedonia, as part of the Balance of Payments data, without data disaggregation by country.

In accordance with the recommendations and requirements of Eurostat, the State Statistical Office conducted three annual pilot surveys on international trade in services of business entities in 2021, 2022 and 2023 in order to start the establishment of a national system for the production of these data.

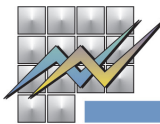
The pilot survey covers insurance and financial services and goods bought for mediation only for the needs of the balance of payments and national accounts, but they are **not included** in this news release.

The pilot survey **does not cover** travel services and financial intermediation services indirectly measured (FISIM).

International trade in services are all service transactions between residents and non-residents (excluding trade with goods, service transactions with affiliates located within the Republic of North Macedonia, income of capital investments).

A resident is a natural person with a permanent place of residence or a legal person with headquarters within the Republic of North Macedonia (according to the definition from the Law on Foreign Exchange Operations, "Official Gazette of the Republic of Macedonia" No. 34/01, and later amendments).

¹⁾Вклучени се и осигурителните и финансиските услуги.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИ СООПШТЕНИЈА

EXPERIMENTAL NEWS RELEASES

A non-resident is a natural person with permanent residence or a legal person with headquarters outside the territory of the Republic of North Macedonia according to the Law on Foreigners ("Official Gazette of the Republic of Macedonia" No. 97/18, and later amendments) and the Law on Foreign Exchange Operations ("Official Gazette of the Republic of Macedonia" No. 34/01, and later amendments), irrespective of whether they are registered for VAT in the Republic of North Macedonia and have a Macedonian VAT number. Non-residents are also considered to be the establishments or affiliates of Macedonian firms that have headquarters, centre of interest and obligation to pay taxes abroad, run separate accounting and compile separate financial reports.

A reporting unit is a legal person that is obliged to provide the necessary data on import and export of services through the form NT.USL.21.

Import of services – Receiving services from a non-resident. An import of service is an activity provided by a foreign company with headquarters outside of the Republic of North Macedonia to a Macedonian resident regardless of where this service was given.

Export of services – Providing services to non-residents by a resident.

The sample size of the survey in 2023, with a reference period for 2022, was 5228 business entities, and the response rate from business entities for 2022 was **58.3%**¹⁾. Since some of the major business entities did not submit an answer to the questionnaire, the State Statistical Office used the imputation method (with data from the Balance of Payments) for the missing significant units (135 business entities, with an export value of 282 690 667 euros (29.42% of the total export from the pilot survey) and import value of 232 217 316 euros (14.4% of the total import).

The State Statistical Office, in the interest of users, is publishing **experimental data** for the first time. More specifically, this news release presents part of the processed data from the pilot survey, the relevance of which has been confirmed through analysis and comparison with the data from the Balance of Payments.

The National Bank of the Republic of North Macedonia and the Czech Statistical Office are participants in all phases of the pilot survey, and we hope that the data, although experimental and on a smaller scale, will be of great use and interest to our users.

¹⁾Insurance and financial services are included.